

Investigating the Relationship Between Social Capital and Good Urban Governance: A Case Study of Khoi City

Eghbal Mohammadpour¹, Sajjad Omidvarfar², Amin Karbasi Salmasi³

1- Public Management-Human resources Management Ph.D.

2- PhD student in Territorial Spatial Arrangement, Urmia University, Urmia, Iran.

3- Ph.D. Candidate of Geography and Urban Planning, Islamic Azad University, Yadegar Imam Branch (RAH), Tehran, Iran.

Article info	Abstract
<p>Article type: Research Article</p> <p>Received: 2024/05/17</p> <p>Accepted: 2024/06/26</p> <p>pp: 1- 16</p> <p>Keywords: Social Capital, Good Urban Governance, Participation, Khoi.</p>	<p>The main purpose of this research is to investigate the impact of social capital as a latent capacity in good urban governance in Khoi city. Based on the purpose, this research falls into the category of applied research and, in terms of nature and method, it is descriptive-analytical research. Data collection for this research was conducted both in the library and in the field. The statistical population of the research is the residents of Khoi city, which according to the official statistics of Iran Statistics Center (2016) has a population of 198,845 people. Using Cochran's formula, the sample size was determined to be 383, and the samples were distributed in a simple random manner within the range. The analysis of research data was carried out quantitatively using SPSS and Lisrel software. The analysis of research data has been carried out quantitatively using SPSS and Lisrel software. In this research, the Kolmogorov-Smirnov statistical tests were used to check the normality of the data, and linear regression tests and structural equations were used to examine the relationship between the two components of social capital as an independent variable and good urban governance as a dependent variable. The results of this research show that according to the linear regression test, the independent variable of social capital has a significant effect on good urban governance. Because the Beta value is positive and 0.716, it indicates a direct relationship with good urban governance. According to the results of the structural equations, all nine fit indices used in this research are accepted and indicate the fit of the proposed model. Additionally, the output results of this model indicate that social capital has a positive and significant effect on good urban governance. When people in a society have healthy and positive relationships and trust each other, it increases solidarity and cohesion in the society. This solidarity and positive interactions can lead to the strengthening of the urban governance system and the prevention of corruption and incompetence in government.</p>

Citation: Mohammadpour, E., Omidvarfar, S., & Karbasi Salmasi, Amin. (2024). Investigating the Relationship Between Social Capital and Good Urban Governance: A Case Study of Khoi City. *Journal of Urban Futurology*, 4(1), 1-16.

© The Author(s).

Publisher: Islamic Azad University, Zahedan Branch.

¹ **Corresponding author:** Eghbal Mohammadpour, **Email:** Eghball.mohammadpour@gmail.com, **Tel:** +989149433801

Extended Abstract

Introduction

A brief look at the state of urban and regional management in Iran shows that, for reasons such as centralization, the exogenous nature of programs and projects, and the oil-based economy, urban management is under government control. This has led to a constant distancing from integrated and systematic management, resulting in a vortex of departmental and cellular management. Consequently, urban management has fallen behind the process of urbanization and the issues arising from it, becoming entangled in top-down views and attitudes (Askarizadeh Ardestani et al, 2018: 312). Additionally, the growth rate of the urban population and the number of people living in urban areas is increasing day by day. In this regard, the city of Khoy, as the second most populous city in West Azarbaijan province, is facing many challenges, especially after the recent earthquake. These challenges span the social, economic, cultural, and physical areas of the city. If these challenges are not addressed, they can accumulate into a mass of problems over time. It is possible to utilize the capacity of social capital as a hidden factor in good urban governance to increase productivity and resolve these challenges. By leveraging the internal potential of development policies, urban problems can be resolved. Therefore, the main goal of this research is to investigate the impact of social capital as a latent capacity in good urban governance in Khoy city.

Methodology

Based on its purpose, this research falls into the category of applied research, and in terms of nature and method, it is descriptive-analytical research. Data collection for this research was conducted both in the library and in the field. The statistical population of the research is the residents of Khoi city, which according to the official statistics of Iran Statistics Center (2016) has a population of 198,845 people. Using Cochran's formula, the sample size was determined to be 383, and the samples were distributed in a simple random manner within this range. The analysis of research data has been carried out quantitatively using SPSS and Lisrel software. In this research, the

Kolmogorov-Smirnov statistical tests were used to check the normality of the data. To examine the relationship between the two components of social capital as an independent variable and good urban governance as a dependent variable, linear regression tests and structural equations were used.

Results and discussion

The results of this research show that according to the linear regression test, the independent variable of social capital has a significant effect on good urban governance. Since the Beta value is positive and 0.716, it can be acknowledged that there is a direct relationship with good urban governance. According to the results of the structural equations, all nine fit indices used in this research are accepted and indicate the fit of the proposed model. Additionally, the output results of this model indicate that social capital has a positive and significant effect on good urban governance.

Conclusion

When people in a society have healthy and positive relationships and trust each other, this increases solidarity and cohesion in the society. This solidarity and positive interactions can lead to the strengthening of the urban governance system and the prevention of corruption and incompetence in government.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

The authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work. Declaration of competing interest: None.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

بررسی ارتباط سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب شهری (مورد مطالعه: شهر خوی)

اقبال محمدپور^۱، سجاد امیدوارفر^۲، امین کرباسی سلماسی^۳

۱- دانش آموخته دکتری تخصصی مدیریت دولتی-مدیریت منابع انسانی.

۲- دانشجوی دکتری تخصصی برنامه ریزی آمایش سرزمین، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

۳- دانشجوی دکتری تخصصی جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار (ره)، تهران، ایران.

چکیده	اطلاعات مقاله
هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی به عنوان ظرفیتی نهفته در حکمروایی خوب شهری در شهر خوی می باشد. این پژوهش بر اساس هدف در زمره تحقیقات کاربردی و به لحاظ ماهیت و روش از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی می باشد. گردآوری داده ها در این پژوهش به صورت کتابخانه ای و میدانی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش ساکنین شهر خوی می باشد که مطابق آمار رسمی مرکز آمار ایران (۱۳۹۵) دارای جمعیت ۱۹۸۸۴۵ نفر می باشد که با استفاده از فرمول کوکران و درصد خطای ۵ درصدی میزان حجم نمونه ۳۸۳ به دست آمده است که به صورت تصادفی ساده در محدوده توزیع شده است. تجزیه و تحلیل داده های پژوهش به صورت کمی و با استفاده از نرم افزارهای SPSS و Lisrel صورت گرفته است. در این پژوهش از آزمون های آماری کولموگروف-اسمیرنف برای بررسی نرمال بودن داده ها، برای بررسی ارتباط میان دو مؤلفه سرمایه اجتماعی به عنوان متغیر مستقل و حکمروایی خوب شهری به عنوان متغیر وابسته از آزمون رگرسیون خطی و معادلات ساختاری استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشانگر این است که مطابق آزمون رگرسیون خطی می توان بیان کرد که متغیر مستقل سرمایه اجتماعی بر حکمروایی خوب شهری تأثیر معنی داری دارد همچنین به دلیل اینکه مقدار بتا مثبت و ۰/۷۱۶ می باشد می توان اذعان نمود رابطه ای مستقیم با حکمروایی خوب شهری است. مطابق نتایج معادلات ساختاری، از ۹ شاخص برازش استفاده در این پژوهش همه شاخص ها مورد قبول واقع شده است و نشانگر برازش مدل پیشنهادی می باشد همچنین نتایج خروجی این مدل نشانگر این است که سرمایه اجتماعی تأثیر مثبت و معناداری بر حکمروایی خوب شهری دارد. وقتی که افراد در یک جامعه ارتباطات سالم و مثبت داشته باشند و به یکدیگر اعتماد کنند، این باعث افزایش همبستگی و انسجام در جامعه می شود و این همبستگی و تعاملات مثبت می تواند به تقویت نظام حکمروایی شهری و پیشگیری از فساد و بی کفایتی در حکومت منتهی شود.	<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۲۸</p> <p>پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۰۶</p> <p>صص: ۱-۱۶</p> <p>واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، حکمروایی خوب شهری، مشارکت، خوی.</p>

استناد: نام نویسندگان.

محمدپور، اقبال؛ امیدوارفر، سجاد؛ و کرباسی سلماسی، امین. (۱۴۰۳). بررسی ارتباط سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب شهری (مورد مطالعه: شهر خوی). فصلنامه آینده پژوهی شهری، ۴(۱)، ۱-۱۶.

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان.

© نویسندگان

مقدمه

امروزه تقریباً ۵۵ درصد از جمعیت جهان در مناطق شهری زندگی می‌کنند که انتظار می‌رود این نسبت تا سال ۲۰۵۰ به ۶۸ درصد افزایش یابد (UN, 2019). بنابراین پایدارسازی آن‌ها یکی از اصلی‌ترین تعهدات جهانی برای توسعه شهری است که توسط هدف شماره ۱۱ توسعه پایدار (United Nations, 2016) مورد تأکید قرار گرفته است. با افزایش شهرنشینی جمعیت جهان، شهرها، هم یک عامل کمک کننده و هم پیامد چالش‌های پایداری بزرگی هستند که بشریت با آن مواجه است (Evans et al., 2017, Nevens et al., 2013). کسب‌وکار معمولی دیگر انجام نخواهد شد و در عوض، جایگزین‌های پایدار برای سازمان‌دهی، برنامه‌ریزی، مدیریت و زندگی در شهرها مورد نیاز است (Leminen et al., 2021) و در طرف دیگر پیوندهای پیچیده بین مخاطرات طبیعی، تغییرات آب و هوایی و مسیرهای توسعه، چالش‌ها و پیچیدگی‌های متعددی را برای شهرهای سراسر جهان ایجاد می‌کند (OECD, 2014- Thomalla et al, 2018- UNISDR, 2015)؛ در این راستا سیستم‌های حکمروایی و برنامه‌ریزی شهری، سنگ بنای تحقیقات بین‌المللی و ابتکاراتی برای پیشبرد توسعه پایدار، سازگاری با تغییرات اقلیمی و کاهش خطر بلایا در زمینه افزایش تغییرات محیطی جهانی هستند (Ahern, 2013- Béné et al., 2017- Borie et al., 2019- Jabareen, 2013- Kärholm et al., 2014- Rannow et al., 2010- White & O'Hare, 2014).

شهرها برای مدیریت و اداره خود راهی به جز زمینه‌سازی برای توسعه دموکراسی در شرایط حاضر ندارند و در این راه به شکل تازه‌ای از حاکمیت دست می‌یابند که برخی آن را در حد ابداع جدید بشری در ایجاد نظام اجتماعی امری نوین دانسته‌اند. این شکل جدید به نام جنبش حاکمیت شایسته یا حکمروایی نامیده می‌شود که این مفهوم در پی آن است که تا نقش دولت را در حد هماهنگ‌کننده و پاسدار قوانین محدود کند و از دخالت مستقیم آن در تصمیم‌گیری‌ها، اداره و اجرای امور مربوط به زندگی روزمره مردم بکاهد (Sharbatian et al, 2018: 108). امروزه نظام‌های حکمروایی در سراسر جهان همواره با مسائل متعددی مواجه هستند. محدودیت‌های منابع، گستردگی جغرافیایی و پیچیدگی‌های اجتماعی از قبیل تنوع قومیتی از جمله مواردی هستند که سبب شده تا این نظام‌ها در مسیر برنامه‌ریزی و تحقق اهداف تعیین شده دچار مشکل شوند. در این راستا اندیشمندان و محققین حوزه حکمروایی رویکردها و نظریه‌های مختلفی را طرح‌ریزی کرده‌اند. یکی از این رویکردها که مشارکت مردم در امر حکمروایی را به‌عنوان عامل مهم در غلبه بر این چالش‌ها می‌داند، رویکرد حکمروایی مشارکتی است (Mirbagheri & Abdi, 2022). ایجاد حکمروایی مشارکتی می‌تواند نقش مهمی در غلبه بر محدودیت‌های توسعه سنتی در راستای کارکردهای دولت از بالا به پایین ایفا کند (Liu & Xu, 2018- Zhang et al., 2016) به‌طوری‌که حکمروایی، پیوستاری است که در یک‌سوی آن حکمرانی بد و در سوی دیگر آن حکمرانی خوب قرار دارد. گذر از حکمرانی بد به حکمرانی خوب بستگی به میزان حضور بخش‌های مختلف جامعه در فرآیند تصمیم‌گیری دارد و برحسب نوع ارتباطشان با همدیگر در طول پیوستار جای می‌گیرند (Saei et al, 2011: 65). حکمرانی خوب به‌خودی‌خود شکل نمی‌گیرد و علل و عوامل گوناگونی در شکل‌گیری آن نقش دارند. این الگو، نه محدود به یک بخش یا بُعد، بلکه الگویی فراگیر است که وجود آن در همه بخش‌های یک جامعه ضرورت دارد و تحقق آن به هماهنگی و آمادگی همه بخش‌ها نیازمند است. حکمروایی خوب به‌عنوان الگویی نوین در توسعه پایدار انسانی با سازوکار تعاملی سه بخش، دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی به شمار می‌رود. در چنین وضعیتی، روابط هم‌افزا بین بازیگران و همکاری و همراهی آنان با یکدیگر تضمین‌کننده حکمروایی خوب در جامعه است (Doleh et al, 2018: 3). به‌طور کلی حکمروایی خوب در دو ساحت علمی و نظری، بر مفاهیمی چون پاسخ‌گویی، شفافیت، برابری، عدالت اجتماعی، کارآمدی، اصلاح نظام حقوقی و قضایی، جلب مشارکت عمومی، توسعه بازار، مشارکت نهادهای مدنی تأکید دارد (Abolfathi & Ghanbari, 2019: 10).

مشارکت شهری متأثر از عوامل گوناگونی است که باید در اتخاذ رویکرد مشارکتی محلات و برنامه‌ریزی‌های مورد توجه قرار گیرد، از جمله این عوامل می‌توان به نقش سرمایه اجتماعی اشاره کرد که این مفهوم یکی از اصول اولیه زندگی اجتماعی به شمار می‌رود که چرخ‌های زندگی بر محورهای آن استوار است و می‌تواند همکاری و تعامل را در ابعاد مختلف جامعه گسترش دهد (Saraei & Nouri, 2016). امروزه سرمایه اجتماعی به‌عنوان کلید موفقیت و شکست در مدیریت منابع، به رسمیت شناخته شده است که به‌عنوان یک مفهوم تئوریک، متغیرهایی مانند مشارکت در جامعه محلی، اعتماد، انسجام اجتماعی، شبکه‌های اجتماعی، روابط متقابل و کانال‌های اطلاعاتی را دربرمی‌گیرد (Taghipour et al, 2018: 147) و مجموعه‌ای از هنجارهای سیستم اجتماعی است

که باعث افزایش سطوح همبستگی و همکاری اعضای جامعه و پایین آمدن سطح هزینه معاملات و ارتباطات می‌شود (Naderi, 2021: 255).

نیم‌نگاهی به وضعیت مدیریت شهری و منطقه‌ای در ایران نشان می‌دهد که به دلایلی چون تمرکزگرایی، برون‌زا بودن برنامه‌ها و طرح‌ها و اقتصاد مبتنی بر نفت، مدیریت شهری در سیطره دولت است و مدام از مدیریت یکپارچه و سیستمی فاصله گرفته و در گرداب مدیریت بخشی و سلولی گرفتار آمده و از روند شهرنشینی و مسائل حاصل از این شهرنشینی، عقب‌مانده و در دیدگاه‌ها و نگرش‌های از بالا به پایین گرفتار شده است (Askarizadeh Ardestani et al, 2018: 312) همچنین روزبه‌روز بر میزان نرخ رشد جمعیت شهری و افراد ساکن در نقاط شهری افزوده می‌شود که در این راستا شهر خوی به‌عنوان دومین شهر پرجمعیت استان آذربایجان غربی امروزه با چالش‌های متعددی به‌خصوص بعد از زلزله اخیر (۱۴۰۳)، در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کالبدی در سطح شهر روبه‌رو است که در صورت عدم توجه به چالش‌ها می‌تواند به‌عنوان توده‌ای از معضلات در طی زمان خود را نشان دهد در این راستا می‌توان با استفاده از ظرفیت سرمایه اجتماعی به‌عنوان عاملی نهفته در حکمروایی خوب شهری، در جهت افزایش میزان بهره‌وری و رفع این چالش‌ها اقدام و در جهت رفع این معضلات شهری با استفاده از پتانسیل‌های درونی سیاست‌های توسعه‌ای اتخاذ نمود؛ بنابراین در این راستا هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی به‌عنوان ظرفیتی نهفته در حکمروایی خوب شهری در شهر خوی می‌باشد. در این راستا فرضیه اصلی پژوهش تحت عنوان «به نظر می‌رسد سرمایه اجتماعی با حکمروایی خوب شهری ارتباط معناداری دارد» تدوین شده است.

پیشینه و مبانی نظری پژوهش

یکی از مباحث بسیار مهم و درعین‌حال جدید که از دهه ۱۹۸۰ به بعد در ادبیات علمی توسعه مطرح شده است، موضوع حکمروایی خوب است، این واژه برای اولین بار در سال ۱۹۷۹ توسط ویلیام سون در ادبیات اقتصادی به کار گرفته شد (Maleki et al, 2019: 3). حکمروایی خوب شهری فرآیندی است که بر اساس کنش متقابل میان سازمان‌ها و نهادهای رسمی اداره شهر از یک طرف و نهادهای غیررسمی جامعه مدنی یا عرصه عمومی از طرف دیگر شکل می‌گیرد. مشارکت نهادهای غیررسمی و تقویت عرصه عمومی اداره شهر می‌تواند به سازگاری منافع گوناگون در نتیجه به پایداری توسعه شهری منجر شود به طوری که سازمان ملل متحد اصول و شاخص‌های حکمروایی شهری را ۱۰ شاخص کلی بیان کرده است که شامل: مشارکت، قانون‌مندی، شفافیت، پاسخگویی، جهت‌گیری توافقی، عدالت، اثربخشی و کارایی، مسئولیت‌پذیری، بینش راهبردی، تمرکززدایی (Khatam et al, 2022: 2-3). از طرفی مشارکت شهروندان در برنامه‌ریزی شهری یکی از راه‌های گسترش دموکراسی محلی و اعمال تخصیص فضایی و حقوق شهر است. از نظر نظریه‌پردازان انتقادی شهری، ساکنان شهری باید از حق تملک برخوردار باشند (Harvey, 2003) که به معنای حق دسترسی، اشغال و استفاده از فضاهای موجود و ایجاد فضاهای جدید است که نیازهای متغیر مردم را برآورده می‌کند (Niitamo, 2024). در این راستا سرمایه اجتماعی دلالت بر میزان مطلوبیت و پشتیبانی مردم و نهادهای اجتماعی برآمده از آن، سیاست‌های دولت دارد. در جوامعی که از سرمایه اجتماعی در حد بالایی است، دولت و جامعه مکمل یکدیگرند و بنابراین احتمال موفقیت راهبردها و سیاست‌ها در عمل به مراتب بیشتر است ولی هنگامی که سرمایه اجتماعی ضعیف باشد، گروه‌ها قدرتمند به بهای حاشیه راندن گروه‌های دیگر، بر دولت چیرگی می‌یابند (Arsia & Saei, 2019: 6). یکی دیگر از ابعاد سرمایه اجتماعی، مشارکت است. مشارکت به معنی تعهدی مشترک برای انجام فعالیتی معین است که در آن پیگیری اقدامات به صورت توافقی و آگاهانه صورت می‌گیرد که این بعد سنگ بنای اصلی حکمرانی خوب به شمار می‌رود (Ghorbani et al, 2018: 242-243). آژانس‌های توسعه بین‌المللی نظیر بانک جهانی، برنامه توسعه سازمان ملل و بانک توسعه آسیا، در میان همه شاخصه‌های حکمروایی خوب بر چهار مورد تأکید دارند: پاسخگویی، مشارکت، پیش‌بینی و شفافیت. همسو با این مولفه‌ها سرمایه اجتماعی نیز به بررسی اهمیت مشارکت سیاسی، عملکرد نهادها، شفافیت، مسئله فساد و مفید بودن خدمات عمومی می‌پردازد که این موضوع نشانگر این است که با تقویت سرمایه اجتماعی در چارچوب نظارت انجمن‌های مدنی بر تصمیم‌گیری‌ها و عملکردهای دولت، به ابزارهای مهمی برای بهبود حکمروایی خوب تبدیل می‌شود (Abolfathi & Ghanbari, 2019: 14). در ادامه به بررسی معیارهای

پژوهش از نظر پژوهش‌های مختلف و در دو حوزه حکمروایی خوب و سرمایه اجتماعی پرداخته شده است که نتایج این بررسی در جدول شماره ۱ و ۲ نشان داده شده است:

جدول ۱- معیارهای سرمایه اجتماعی

منبع	معیارها	اندیشمندان
Babaei Morad, 2022	اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی	بابائی مراد (۱۴۰۱)
Forouzangohar, 2022	شبکه تعاملی درون گروهی، شبکه تعاملی بین گروهی، اعتماد تعمیم یافته، اعتماد بین فردی، حمایت اجتماعی، جریان اطلاعات، مشارکت غیررسمی همیارانه، مشارکت رسمی غیرخبریه‌ای، مشارکت رسمی، امنیت	فروزانگهر (۱۴۰۱)
Pourbehi et al, 2022	اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی، روابط اجتماعی، انسجام اجتماعی	پوربھی و همکاران (۱۴۰۱)
Eskandari Node & Gholipour, 2022	سرمایه اجتماعی پیوندی، سرمایه اجتماعی متصل کننده، سرمایه اجتماعی ارتباطی	اسکندری نوده و قلی‌پور (۱۴۰۱)
Arsia & Saei, 2019	مشارکت اجتماعی، اعتماد اجتماعی	ارسیا و ساعی (۱۳۹۸)
Doleh et al, 2018	سرمایه ارتباطی، سرمایه ساختاری، سرمایه شناختی	دوله و همکاران (۱۳۹۷)

جدول ۲- معیارهای حکمروایی خوب شهری

منبع	معیارها	اندیشمندان
Mehri & Istgaldi, 2022	مشارکت، قانون مداری، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، اجماع‌سازی، عدالت محوری، پاسخگویی، کارایی	مهری و ایستگلدی (۱۴۰۱)
Mousavi et al, 2022	مشارکت، کارایی و اثربخشی، شفافیت، عدالت محوری و برابری، پاسخگویی، مسئولیت‌پذیری، قانون مداری و اجماع محوری	موسوی و همکاران (۱۴۰۱)
Babaei Morad, 2022	حق اظهارنظر و پاسخگویی، شفافیت، قانون‌مندی، اثربخشی و کارایی، مشارکت	بابائی مراد (۱۴۰۱)
Kazemian et al, 2021	اثربخشی، عدالت، مشارکت، مسئولیت‌پذیری	کازمیان و همکاران (۱۴۰۰)
Ziari et al, 2020	مشارکت، کارایی و اثربخشی، شفافیت، عدالت محوری، پاسخگویی، مسئولیت‌پذیری، قانون‌مندی، توافق جمعی	زیاری و همکاران (۱۳۹۹)
Rezaei & Shamsoddini, 2019	مشارکت، تساوی، اثربخشی، پاسخگویی، امنیت	رضایی و شمس‌الدینی (۱۳۹۸)
Doleh et al, 2018	نتیجه‌گرایی، اثربخشی نقش‌ها و وظایف، ارتقاء ارزش‌ها، شفاف‌سازی، ظرفیت‌سازی، پاسخ‌گویی	دوله و همکاران (۱۳۹۷)
Maleki et al, 2019	مشارکت، عدالت محوری، اجماع محوری، کارایی و اثربخشی، قانون‌مندی، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، پاسخگویی	ملکی و همکاران (۱۳۹۷)

همان‌طور که جهان به‌طور فزاینده‌ای شهری می‌شود، موضوع حکمروایی شهری نیز توجه اندیشمندان بیشتری را به خود جلب می‌کند؛ البته حائز اهمیت است که برخی از این مقالات مروری در ارتباط با حاکمیت شهری، به دلیل استفاده از قالب موضوعی خاص و بیش‌نویسندگان، دستیابی به درک سیستماتیک از این زمینه را برای خوانندگان دشوار می‌کند (Song et al, 2023). لازم به ذکر است که بررسی ادبیات موجود حاکمیت شهری بیشتر از تحلیل کیفی استفاده می‌کند که به‌شدت به دانش حرفه‌ای و سطح شناختی محققان وابسته است (Bolívar & Meijer, 2016- da Cruz et al., 2019- Guimarães, 2021)؛ البته مطالعات کمی نیز در این زمینه وجود دارد. ولی به‌طور کلی در زمینه حکمروایی مشارکتی پژوهش‌های متنوعی در خارج و داخل کشور انجام شده است؛ به‌طوری‌که در پژوهش‌های خارج از کشور اسدزاده و همکاران^۱ (۲۰۲۳) در پژوهش خود تحت عنوان «ظرفیت‌سازی سیستم‌های حکمروایی و برنامه‌ریزی شهری برای ایجاد تاب‌آوری متحول کننده» چارچوبی را ارائه می‌دهند که دارای چهار ویژگی برای توانمندسازی سیستم‌های حکمروایی و برنامه‌ریزی شهری برای تسریع حرکت به‌سوی انعطاف‌پذیری متحول کننده است: آینده‌نگری و تغییر مسیر، همکاری و رهبری، خلاقیت و چابکی و آزمایش و تعبیه. نوهوف و همکاران^۲ (۲۰۲۳) در پژوهش خود تحت عنوان «اشکال آینده مشارکتی برای پایداری شهری: یک بررسی سیستماتیک» به بررسی ادبیات سیستماتیک، روشن کردن اشکال موجود آینده مشارکتی برای پایداری شهری و شناسایی جهت‌های پژوهشی بالقوه پرداخته‌اند که نتایج این پژوهش نشانگر

¹ Asadzadeh et al

² Neuhoff et al

این است که تحقیقات موجود حول سه شکل آینده‌نگاری مشارکتی می‌چرخد، به‌عنوان مثال، ۱) سناریوسازی بین‌رشته‌ای متخصص محور، ۲) برنامه‌های سیاست اطلاع‌رسانی آینده ماریچ چهارگان و ۳) آینده عمومی برای یادگیری اجتماعی. هوانگ و همکاران^۱ (۲۰۲۱) در پژوهش خود تحت عنوان «پیش‌بینی رفتار مشارکتی شهروندان در حاکمیت فضای سبز شهری: کاربرد نظریه توسعه‌یافته رفتار برنامه‌ریزی شده» اشاره می‌کنند که دولت‌های محلی با دو اقدام می‌توانند نیات و رفتار شهروندان را برای مشارکت در حکمروایی فضای سبز شهری افزایش دهند: یکی بهینه‌سازی فرآیند مشارکت شهروندان در حکمروایی فضای سبز شهری برای کاهش آستانه مشارکت. مورد دیگر ارتقای زیرساخت‌های شهر و فرهنگی و تفریحی است. ویلیامز و همکاران^۲ (۲۰۱۸) در پژوهش خود تحت عنوان «اجرای مجدد توسعه زاغه‌نشینی مشارکتی و حساس به جنسیت؟ حکومت شهری، قدرت و مشارکت در تریواندروم، کراالا» با استفاده از داده‌های اولیه و با تمرکز بر دو پروژه مسکن برای مقایسه تغییرات حاکمیتی موردنظر که شامل مشارکت جامعه زنانه با عملکرد واقعی آن‌ها در زمین است، به بررسی موضوع پرداخته‌اند که نتایج نشانگر این است که علیرغم حرکت به سمت مشارکت زنان پیش‌زمینه، هر دو پروژه از کاستی‌هایی در طراحی نهادی، پیچیدگی اجتناب‌ناپذیر اداری تحویل مسکن و مقاومت کارگزاران قدرت محلی رنج می‌بردند. در پژوهش‌های داخلی کشور نیز پوربهبی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش خود تحت عنوان «بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر توسعه پایدار شهری بوشهر» اشاره کرده‌اند که با بالا بردن سطح سرمایه اجتماعی می‌توان در نگرش افراد نسبت به توسعه پایدار شهری نقش بارزی داشت و افراد ساکن در بوشهر را ترغیب به انجام رفتارهای صحیح زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی و توسعه نهادی نماید. رخشانی نسب و حسینی (۱۳۹۹) در پژوهش خود تحت عنوان «ارزیابی و تحلیل تأثیر مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی در توسعه شهری (مطالعه موردی: شهر زابل)» اشاره کرده‌اند که سرمایه اجتماعی می‌تواند نیروی معنوی بسیار قوی برای توسعه شهری است. شربتیان و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش خود تحت عنوان «مطالعه جامعه‌شناختی رابطه بین سرمایه اجتماعی با حکمروایی شهری شهروندان مطالعه موردی شهروندان ۲۰ تا ۴۵ ساله شهر قاین» اشاره کرده‌اند که سرمایه اجتماعی و مولفه‌های آن می‌تواند پیش‌بینی کننده قدرتمندی برای حکمروایی شهری در جامعه مورد مطالعه باشد. سرایی و نوری (۱۳۹۶) در پژوهش خود تحت عنوان «میزان گرایش شهروندان شهر تبریز به مدیریت مشارکتی محلات با تأکید بر مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی» اشاره کرده‌اند که برخورداری شهروندان از سرمایه اجتماعی و میزان مشارکت آن‌ها همبستگی معناداری وجود دارد همچنین در بین ابعاد سرمایه اجتماعی، بعد انسجام بیش‌ترین تأثیر را بر مشارکت شهروندان در مدیریت شهری دارد. در یک جمع‌بندی کلی از پژوهش‌های صورت گرفته می‌توان بیان نمود که سرمایه اجتماعی به دلیل دربرگیری مشارکت اجتماعی تأثیر مثبتی بر روی حکمروایی خوب شهری در جامعه دارد و همچنین این گویه تأثیر مثبتی بر توسعه پایدار شهر ایفا می‌کند. از طرفی به دلیل تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی میان سکونتگاه‌های انسانی در این پژوهش سعی بر این بوده تا با شناسایی معیارها و شاخص‌های اصلی حوزه سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب شهری در جهت شناسایی میزان تأثیرگذاری این دو مؤلفه بر یکدیگر مشخص و سپس در جهت بهبود وضعیت کلی حکمروایی خوب شهری راهکارهایی ارائه گردد. همچنین به دلیل نبود پژوهش یکسان در محدوده مورد مطالعه، این پژوهش می‌تواند در راستای توسعه پایدار و شهر خوی مؤثر واقع شود.

مواد و روش پژوهش

این پژوهش بر اساس هدف در زمره تحقیقات کاربردی و به لحاظ ماهیت و روش از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی می‌باشد. گردآوری داده‌ها در این پژوهش به صورت کتابخانه‌ای و میدانی انجام شده است. در این پژوهش گردآوری اطلاعات اولیه در خصوص پیشینه و مبانی نظری از منابع علمی و کتابخانه‌ای نظیر کتاب‌ها و مقالات علمی-پژوهشی صورت گرفته است و سپس داده‌های میدانی پژوهش به صورت پرسشنامه‌های از محدوده مورد مطالعه صورت گرفته است. جامعه‌ی آماری پژوهش ساکنین شهر خوی می‌باشد که مطابق آمار رسمی مرکز آمار ایران (۱۳۹۵) دارای جمعیت ۱۹۸۸۴۵ نفر می‌باشد که با استفاده از فرمول کوکران و درصد خطای ۵ درصدی میزان حجم نمونه ۳۸۳ به‌دست آمده است که به صورت تصادفی ساده در محدوده توزیع شده است. معیارهای پژوهش در جدول شماره ۳ نشان داده شده است:

¹ Huang et al

² Williams et al

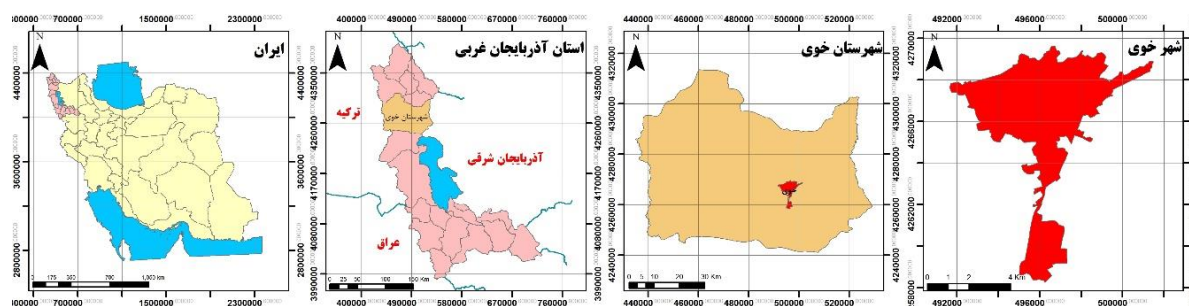
جدول ۳- معیارهای پژوهش

مؤلفه	معیارها	تعداد زیرمعیار
سرمایه اجتماعی	اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی، روابط اجتماعی، انسجام اجتماعی	۱۲
حکمروایی خوب شهری	مشارکت، کارایی و اثربخشی، شفافیت، عدالت محوری و برابری، پاسخگویی، مسئولیت‌پذیری، قانون مداری، اجماع محوری	۱۶

تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش به صورت کمی و با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و Lisrel صورت گرفته است. در این پژوهش از آزمون‌های آماری کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها، برای بررسی ارتباط میان دو مؤلفه سرمایه اجتماعی به عنوان متغیر مستقل و حکمروایی خوب شهری به عنوان متغیر وابسته از آزمون رگرسیون خطی و معادلات ساختاری استفاده شده است.

محدوده مورد مطالعه

محدوده مورد مطالعه در این پژوهش شهر خوی واقع در استان آذربایجان غربی می‌باشد این شهر دارای مساحتی بالغ بر ۳۰ کیلومتر مربع بوده و مطابق آخرین آمار مرکز آمار ایران (۱۳۹۵) دارای جمعیتی بالغ بر ۱۹۸۸۴۵ نفر می‌باشد. یکی از دلایل اهمیت این شهر، قرارگیری آن در شهرستان خوی بوده که در مسیر جاده ابریشم واقع شده است و تنها راه مرزی نزدیک به کشور ترکیه است و به دلیل همسایگی با کشور ترکیه دارای اهمیت نظامی و سیاسی است. موقعیت جغرافیایی آن در نقشه شماره ۱ نشان داده شده است:

شکل ۱- نقشه محدوده مورد مطالعه (ترسیم: نگارندگان، ۱۴۰۳)

بحث و ارائه یافته‌ها

یافته‌های توصیفی

در ابتدا بر اساس اطلاعات پرسشنامه‌های گردآوری شده از محدوده مورد مطالعه به بررسی ویژگی‌های جمعیتی آن‌ها در جدول شماره ۴ پرداخته شده است:

جدول ۴- ویژگی‌های جمعیتی پرسشنامه‌ها

سن					جنسیت	
بالای ۶۶ سال	۶۵-۶۶ سال	۳۶-۴۵ سال	۲۶-۳۵ سال	۱۸-۲۵ سال	زن	مرد
۲۸	۷۱	۸۳	۱۵۷	۴۴	۱۵۸	۲۲۵

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

ادامه جدول ۴- ویژگی‌های جمعیتی پرسشنامه‌ها

مدت اقامت			تحصیلات				
۱۱ سال به بالا	۶ تا ۱۰ سال	کمتر از ۵ سال	دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی	دیپلم	زیر دیپلم
۱۰۹	۱۶۹	۱۰۵	۲۱	۷۹	۱۲۳	۸۹	۷۱

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

با توجه به جدول شماره ۴، از تعداد ۳۷۴ نفر از پاسخگویان به پرسشنامه ۲۲۵ نفر مرد و ۱۵۸ نفر زن بوده‌اند. ۴۴ نفر بین ۱۸ تا ۲۵ سال، ۱۵۷ نفر بین ۲۶ تا ۳۵ سال، ۸۳ نفر بین ۳۶ تا ۴۵ سال، ۷۱ نفر بین ۴۶ تا ۶۵ سال و ۲۸ نفر بالای ۶۶ سال سن داشتند. ۷۱ نفر زیر دیپلم، ۸۹ نفر دیپلم، ۱۲۳ نفر کارشناسی، ۷۹ نفر کارشناسی ارشد و ۲۱ نفر دکتری داشته‌اند. در حوزه اقامت نیز ۱۰۵ نفر کمتر از ۵ سال، ۱۶۹ نفر بین ۶ تا ۱۰ سال و ۱۰۹ نفر نیز بیشتر از ۱۱ سال در شهر خوی اقامت داشته‌اند.

یافته‌های تحلیلی

در این پژوهش روایی پرسشنامه‌ها از طریق ۱۰ متخصص حوزه‌های شهرسازی، جغرافیا، برنامه‌ریزی شهری و جامعه‌شناسی مورد تأیید واقع شده است و نتایج پایایی پرسشنامه‌ها توسط آزمون آلفای کرونباخ برای ۳۰ پرسشنامه مورد سنجش قرار گرفته است که نتایج این بررسی در جدول شماره ۵ نشان داده شده است:

جدول ۵- نتایج آزمون آلفای کرونباخ

مؤلفه	تعداد زیرمعیار	ضریب آلفای کرونباخ
سرمایه اجتماعی	۱۲	۰/۸۱۴
حکمروایی خوب شهری	۱۶	۰/۷۱۲
کل پرسشنامه	۲۸	۰/۷۰۲

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

مطابق جدول شماره ۵، به دلیل بیشتر بودن ضریب آلفای کرونباخ از مقدار ۰/۷، این موضوع نشانگر پایایی خوب پرسشنامه‌ها می‌باشد که در ادامه به توزیع سایر پرسشنامه‌ها در محدوده مورد مطالعه پرداخته شده است. پس از بررسی روایی و پایایی پرسشنامه‌ها، به بررسی نرمال بودن داده‌های پژوهش با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنف پرداخته شده است که نتایج این بررسی در جدول شماره ۶ نشان داده شده است:

جدول ۶- نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنف

مؤلفه	آماره آزمون	سطح معناداری	تعداد
سرمایه اجتماعی	۰/۱۱۸	۰/۰۷۰	۳۸۳
حکمروایی خوب شهری	۰/۸۹۸	۰/۰۸۷	۳۸۳

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

مطابق جدول شماره ۶، به دلیل اینکه سطح معناداری بیش تر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین می‌توان اذعان نمود که داده‌های پژوهش به صورت نرمال توزیع شده‌اند. در ادامه برای بررسی ارتباط میان دو مؤلفه سرمایه اجتماعی به عنوان متغیر مستقل و حکمروایی خوب شهری به عنوان متغیر وابسته از آزمون رگرسیون خطی استفاده شده است که نتایج این بررسی در جدول شماره ۷ تا ۹ نشان داده شده است:

جدول ۷- نتایج خلاصه مدل

مدل	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
۱	۰/۷۱۶	۰/۵۱۲	۰/۵۱۱	۰/۳۴۵

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول ۸- نتایج آنوا

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معناداری
رگرسیون	۴۷/۶۹۶	۱	۴۷/۶۹۶	۴۰۰/۲۳۶	۰/۰۰۰
باقیمانده	۴۵/۴۰۴	۳۸۱	۰/۱۱۹		
کل	۹۳/۱۰۰	۳۸۲			

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

جدول ۹- نتایج ضرائب

سطح معناداری	t	Standardized Coefficients	Unstandardized Coefficients		مدل
		Beta	Std. Error	B	
۰/۰۰۰	۲۴/۶۹۳		۰/۰۸۱	۱/۹۹۴	(ثابت)
۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۶	۰/۷۱۶	۰/۰۲۳	۰/۴۶۶	سرمایه اجتماعی

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

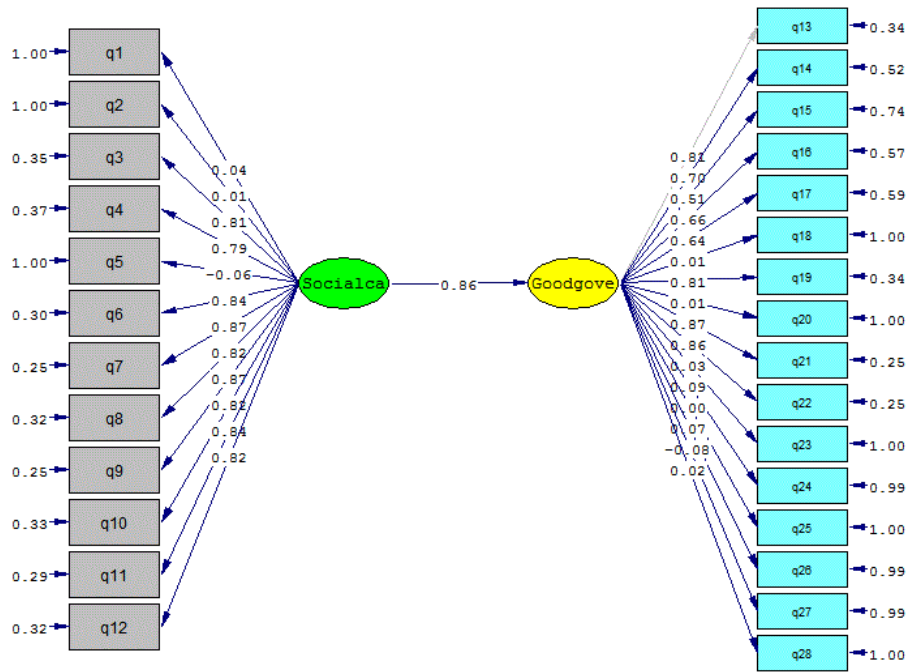
مطابق جدول شماره ۷، آماره ضریب تعیین تعدیل شده با ۵۱/۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیر مستقل پیش‌بینی می‌شود همچنین مقدار رابطه بین ترکیب خطی متغیرهای مستقل با متغیر وابسته ۰/۷۱۶ می‌باشد. همچنین مطابق جدول شماره ۸، به دلیل اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، می‌توان بیان کرد که متغیر مستقل سرمایه اجتماعی بر حکمروایی خوب شهری تأثیر معنی‌داری دارد به عبارتی می‌توان گفت مدل از وضعیت برازش مناسبی برخوردار است. مطابق جدول شماره ۹، به دلیل اینکه مقدار سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین با اطمینان ۹۵ درصد حضور این متغیر مستقل برای پیش‌بینی حکمروایی خوبی شهری معنادار است. همچنین به دلیل اینکه مقدار بتا مثبت و ۰/۷۱۶ می‌باشد می‌توان ادعان نمود رابطه‌ای مستقیم با حکمروایی خوب شهری است. پس از بررسی ارتباط میان دو مؤلفه سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب شهری، به بررسی معادلات ساختاری این دو مولفه در نرم‌افزار LISREL پرداخته شده است که در ادامه به بررسی نتایج مدل ساختاری پرداخته شده است. پس از اجرای دستور معادلات ساختاری به بررسی شاخص‌های برازش مدل ساختاری در جدول شماره ۱۰ پرداخته شده است:

جدول ۱۰- شاخص‌های برازش مدل ساختاری پژوهش

نتیجه برازش	مقدار مدل	مقدار قابل قبول	شاخص برازش	معیارهای برازش مدل
قابل قبول	۰/۸۷	> ۰/۸۵	GFI	شاخص‌های برازش مطلق
قابل قبول	۰/۰۵۶	نزدیک به صفر	RMR	
قابل قبول	۰/۹۶	> ۰/۹	NFI	شاخص‌های برازش تطبیقی
قابل قبول	۰/۹۸	> ۰/۹	CFI	
قابل قبول	۰/۹۵	> ۰/۹	RFI	
قابل قبول	۰/۹۸	> ۰/۹	IFI	
قابل قبول	۰/۷۵	> ۰/۵۰	PGFI	شاخص‌های برازش مقتصد
قابل قبول	۰/۰۵۸	< ۰/۰۸	RMSEA	
قابل قبول	۲/۲۷	۵-۱	X2/df	

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

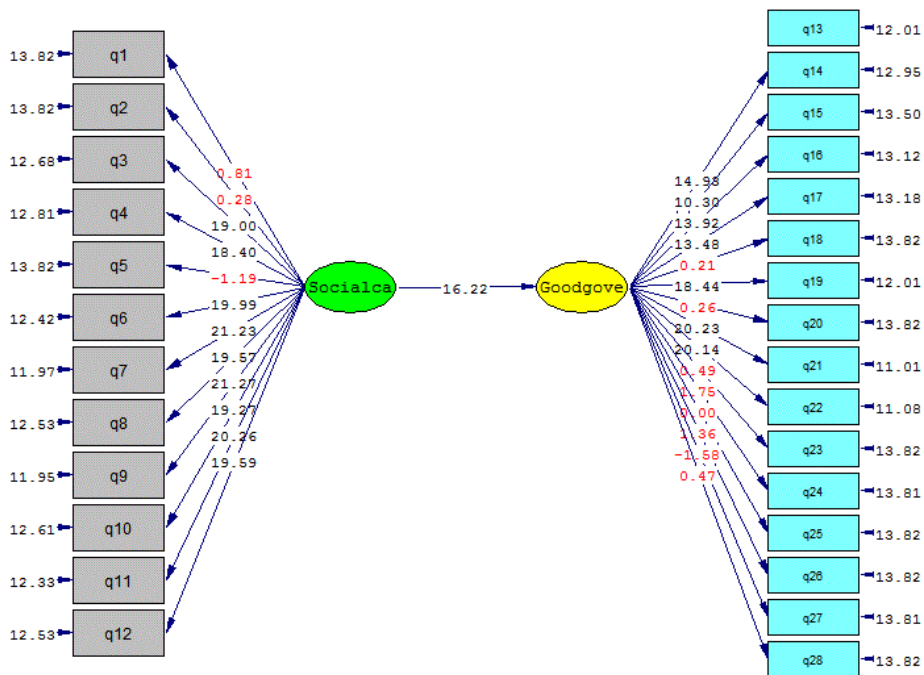
مطابق جدول شماره ۱۰، معیارهای برازش مدل در همه شاخص‌های ذکر شده قابل قبول می‌باشد و نشانگر برازش مدل پیشنهادی می‌باشد. در ادامه به بررسی فرضیه پژوهش از طریق خروجی نرم‌افزار لیزرل تحت عنوان مدل ضرایب استاندارد و مقدار T پرداخته شده است که در شکل شماره ۲ و ۳ نشان داده شده است:

Chi-Square=790.91, df=349, P-value=0.00000, RMSEA=0.058

شکل ۲- مدل ضرائب استاندارد

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

Chi-Square=790.91, df=349, P-value=0.00000, RMSEA=0.058

شکل ۳- مدل ضرائب معناداری (T value)

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳)

مطابق شکل ۲ و ۳، ضریب معناداری (T value) بین دو مولفه سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب شهری با مقدار ۱۶/۲۲ از مقدار ۱/۹۶ بیشتر می‌باشد که این موضوع نشانگر این است که تأثیر متغیرها بر یکدیگر معنادار می‌باشد. همچنین مقدار (P value) با مقدار ۰/۰۰۰ نشانگر قابل آزمون بودن این مدل می‌باشد در نهایت به دلیل مثبت بودن ضریب مسیر می‌توان نتیجه گرفت سرمایه اجتماعی تأثیر مثبت و معناداری بر حکمروایی خوب شهری دارد.

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

وقتی که افراد در یک جامعه ارتباطات سالم و مثبت داشته باشند و به یکدیگر اعتماد کنند، این باعث افزایش همبستگی و انسجام در جامعه می‌شود. این همبستگی و تعاملات مثبت می‌تواند به تقویت نظام حکمروایی شهری و پیشگیری از فساد و بی‌کفایتی در حکومت منتهی شود بنابراین، سرمایه اجتماعی قوی در یک جامعه می‌تواند به ارتقای حکمروایی خوب در شهر کمک کند و باعث افزایش شفافیت، عدالت و اثربخشی در اداره شهری شود. به عبارت دیگر، ارتباط سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب شهری نشان‌دهنده یک جامعه سالم و پویا است که به نظام حکمروایی قوی و پایدار کمک می‌کند. در نهایت حکومت‌های شهری که بواسطه سرمایه اجتماعی قوی و فعال به دلیل سهیم کردن شهروندان در تصمیم‌گیری‌های شهری و سیاست‌های شهری بهترین خدمات و امکانات را به شهروندان خود ارائه می‌دهند و این موضوع منجر به بهبود کیفیت زندگی شهروندان می‌شود.

نتایج این پژوهش نشانگر این است که مطابق آزمون رگرسیون خطی، آماره ضریب تعیین تعدیل شده با $51/1$ درصد از تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیر مستقل پیش‌بینی می‌شود همچنین مقدار رابطه بین ترکیب خطی متغیرهای مستقل با متغیر وابسته $0/716$ می‌باشد همچنین با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از $0/05$ می‌باشد، می‌توان بیان کرد که متغیر مستقل سرمایه اجتماعی بر حکمروایی خوب شهری تأثیر معنی‌داری دارد به عبارتی می‌توان گفت مدل از وضعیت برآزش مناسبی برخوردار است؛ همچنین به دلیل اینکه مقدار بتا مثبت و $0/716$ می‌باشد می‌توان اذعان نمود رابطه‌ای مستقیم با حکمروایی خوب شهری است. مطابق نتایج معادلات ساختاری، از ۹ شاخص برآزش استفاده در این پژوهش همه شاخص‌ها مورد قبول واقع شده است و نشانگر برآزش مدل پیشنهادی می‌باشد. در ادامه بر اساس مدل ضرائب استاندارد و مقدار T، بین دو مولفه سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب شهری با مقدار $16/22$ از مقدار $1/96$ بیشتر می‌باشد که این موضوع نشانگر این است که تأثیر متغیرها بر یکدیگر معنادار می‌باشد. همچنین مقدار (P value) با مقدار $0/000$ نشانگر قابل آزمون بودن این مدل می‌باشد در نهایت به دلیل مثبت بودن ضریب مسیر می‌توان نتیجه گرفت سرمایه اجتماعی تأثیر مثبت و معناداری بر حکمروایی خوب شهری دارد.

از محدودیت‌های اصلی پژوهش می‌توان به این موضوع اشاره کرد که انجام پژوهش‌های سرمایه اجتماعی و حکمروایی خوب شهری نیازمند همکاری و مشارکت فعال اعضای جامعه می‌باشد که می‌تواند با محدودیت‌های مرتبط با عدم تمایل یا عدم توانایی اعضای جامعه به مشارکت، مواجه شود که در این راستا پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی به این موضوع توجه گردد. در نهایت بر اساس نتایج پژوهش، می‌توان پیشنهادهای زیر را در راستای ارتقاء سطح حکمروایی خوب شهری در شهر خوب ارائه داد:

- گروه‌سازی و تیم‌سازی در محلات: با تشکیل تیم و گروه در جوامع محلی می‌توان مسائل و مشکلات محلات را احصاء و سبب ارتقاء سطح مشارکت اجتماعی گردید.
- توسعه و توانمندسازی جوامع محلی: آموزش و توانمندسازی جوامع محلی می‌تواند در افزایش میزان مشارکت این افراد در سیاست‌های شهری موثر باشد.
- ارتقاء صداقت و شفافیت در اداره‌های شهری: با ارتقاء صداقت و شفافیت در اداره‌های شهری، می‌توان اعتماد مردم به این نهادها را افزایش داد و از آنها برای اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های بهتر برای شهر استفاده کرد.

منابع

- ابوالفتحی، محمد؛ و قنبری، لقمان. (۱۳۹۸). بررسی موانع و راهکارهای تحقق حکمرانی خوب در ایران با تاکید بر سرمایه اجتماعی در سطح کلان. پژوهش‌های راهبردی سیاست، ۸(۲۹)، ۹-۴۱. doi: 10.22054/qps.2019.22667.1649
- ارسیا، بابک؛ و ساعی، احمد. (۱۳۹۸). تأثیر سرمایه اجتماعی دولت بر توسعه سیاسی از دیدگاه شهروندان تهرانی. دانش سیاسی، ۱۵(۱)، ۱-۲۸. doi: 10.30497/pk.2019.2615
- اسکندری نوده، محمد؛ و قلی‌پور، یاسر. (۱۴۰۱). ارزیابی نقش سرمایه اجتماعی در مدیریت مخاطرات طبیعی و انسانی با میانجیگری تاب‌آوری شهری مطالعه موردی: شهر رشت. مجله شهر پایدار، ۵(۲)، ۷۵-۹۲. doi: 10.22034/jsc.2022.257176.1350
- بابائی مراد، بهناز. (۱۴۰۱). ارزیابی عملکرد مدیریت شهری در چهارچوب حکمرانی خوب و ارتباط آن با کیفیت زندگی شهری و سرمایه اجتماعی. معماری و شهرسازی آرمان شهر، ۱۵(۳۹)، ۲۲۷-۲۳۸. doi: 10.22034/aaud.2022.202213.1994

- یوربھی، طیبہ؛ جعفری نیا، غلامرضا؛ و شمس الدینی، علی. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر توسعه پایدار شهری بوشهر. فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه ای)، ۱۲(۴۷): ۲۰۰-۲۱۷. doi: 10.22034/jgeoq.2022.306209.3317
- تقی پور، علی اکبر؛ مشایخی، ابوالفضل؛ و جعفری، قاسم. (۱۳۹۷). تحلیل سرمایه‌های اجتماعی در بهبود شاخص‌های حکمروایی خوب شهری (نمونه مطالعاتی: شهر سمنان). فصلنامه برنامه ریزی توسعه شهری و منطقه ای، ۳(۶)، ۱۴۵-۱۶۸. doi: 10.22054/urdp.2020.48511.1167
- خاتم، سعید؛ احمدی، سید عباس؛ و خاتم، مهناز. (۱۴۰۱). بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهری در کلانشهر تهران. پژوهش‌های جغرافیای سیاسی، ۱۷(۲)، ۱-۲۴. doi: 10.22067/pg.2021.69157.1027
- دوله، فاطمه؛ سیف الهی، سیف‌الله؛ و زنجانی، حبیب‌اله. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر حکمرانی خوب (مورد مطالعه: دانشجویان جوان دانشگاه آزاد اسلامی - واحد علوم و تحقیقات تهران). مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۱۷(۴۰)، ۱۵۳-۱۷۶. https://fasname.msy.gov.ir/article_261.html?lang=fa
- رخشانی نسب، حمید رضا؛ و حسینی، سید علی. (۱۳۹۹). ارزیابی و تحلیل تأثیر مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی در توسعه شهری (مطالعه موردی: شهر زابل). مهندسی جغرافیایی سرزمین؛ ۴(۱)، ۱۷۳-۱۵۷. doi: JGET-2007-1178
- رضائی، میثم؛ شمس‌الدینی، علی. (۱۳۹۸). تحلیلی بر رابطه حکمروایی خوب شهری و عدالت اجتماعی در فضاهای شهری (مورد مطالعه: شهر فردوسیه - شهرستان شهریار). آمایش محیط، ۱۲(۴۵)، ۲۵-۴۸. <https://sanad.iau.ir/journal/ebtp/Article/668101?jid=668101>
- زبیری، کرامت‌الله؛ یداله نیا، هاجر؛ و یداله نیا، حسین. (۱۳۹۹). تحلیل عملکرد مدیریت شهری با تأکید بر شاخص‌های حکمروایی خوب از منظر شهروندان (مورد مطالعه: شهر ساری). فصلنامه علمی و پژوهشی پژوهش و برنامه ریزی شهری، ۱۱(۴۰)، ۱-۱۶. https://jupm.marvdasht.iau.ir/article_4004.html?lang=fa
- ساعی، علی؛ کبیری، افشار؛ کسرابی، محمدسالار؛ و صادقی، حسین. (۱۳۹۰). سرمایه اجتماعی و حکمرانی خوب: تحلیل تطبیقی فازی بین کشوری از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۸. مسائل اجتماعی ایران (دانشگاه خوارزمی)، ۲(۲)، ۰-۰. SID. <https://sid.ir/paper/387800/fa>
- سرابی، محمدحسین؛ و نوری، محبوبه. (۱۳۹۶). میزان گرایش شهروندان شهر نیریز به مدیریت مشارکتی محلات با تأکید بر مولفه‌های سرمایه اجتماعی. جغرافیا، ۱۵(۵۴)، ۲۰۳-۲۱۵. SID. <https://sid.ir/paper/150156/fa>
- شربتیان، محمدحسین؛ عرفانیان قصاب، المیرا؛ و رضازاده، مرضیه. (۱۳۹۷). مطالعه جامعه شناختی رابطه بین سرمایه اجتماعی با حکمروایی شهری شهروندان مطالعه موردی شهروندان ۲۰ تا ۴۵ ساله شهر قاین، ۴(۶)، ۱۰۷-۱۳۳. <http://jpsd.hormozgan.ac.ir/article-1-127-fa.html>
- عسکرزاده اردستانی، سهیلا؛ ضرابی، اصغر؛ و تقوایی، مسعود. (۱۳۹۷). بررسی وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در شهر اراک. جغرافیا و توسعه ناحیه ای، ۱۶(۱)، ۳۰۹-۳۳۵. doi: 10.22067/geography.v16i1.74544
- فروزانگهر، حمیده. (۱۴۰۱). ارزیابی و سنجش رابطه حس مکان و سرمایه اجتماعی در فضاهای شهری تهران، مورد مطالعاتی: محله‌های سعادت‌آباد، نازی‌آباد و نارمک. معماری و شهرسازی آرمان شهر، ۱۵(۳۸)، ۲۸۳-۲۹۴. doi: 10.22034/aaud.2022.210327.2054
- قربانی، مهدی؛ عوض پور، لیلا؛ یوسفی، محسن؛ و حیدری کهنعلی، صادق. (۱۳۹۷). ارزیابی خصوصیات ساختاری سرمایه اجتماعی شبکه ذی نفعان محلی در راستای حکمرانی مشارکتی منابع طبیعی (منطقه مورد مطالعه: شهرستان سرایان، استان خراسان جنوبی). نشریه علمی - پژوهشی مرتع و آبخیزداری، ۱۷(۱)، ۲۴۱-۲۵۲. doi: 10.22059/jrwm.2017.203990.995
- کاظمیان، غلامرضا؛ براری، احسان؛ شریف زاده، فتاح؛ و قربانی زاده، وجه‌الله. (۱۴۰۰). مدل متناسب حکمروایی خوب شهری برای کلانشهرهای کشور و تحلیل یکپارچه وضعیت فعلی (مورد مطالعه: مشهد). فصلنامه علمی و پژوهشی پژوهش و برنامه ریزی شهری، ۱۲(۴۴)، ۵۵-۷۴. doi: 10.30495/jupm.2020.3969
- ملکی، سعید؛ آروین، محمود؛ و بذرافکن، شهرام. (۱۳۹۷). بررسی نقش الگوی حکمروایی خوب شهری در تحقق شهر تاب‌آور (مطالعه موردی: شهر اهواز). دانش شهرسازی، ۲(۴)، ۱-۱۸. doi: 10.22124/upk.2019.12195.1162
- مهری، معصومه؛ و ایستگلدی، مصطفی. (۱۴۰۱). بررسی اثرات حکمروایی خوب شهری بر شکوفایی شهری در شهر شیراز. جغرافیا و روابط انسانی، ۵(۱)، ۲۷۳-۲۸۸. doi: 10.22034/gahr.2022.330647.1668
- موسوی، میرنجف؛ قادری، رضا؛ بایرام زاده؛ نیما، و کامل نیا، رویا. (۱۴۰۱). بررسی تحقق‌پذیری حکمروایی خوب شهری با تأکید بر عدالت فضایی (نمونه موردی: مناطق ۵ گانه - ارومیه). فصلنامه علمی و پژوهشی پژوهش و برنامه ریزی شهری، مقالات آماده انتشار. doi: 10.30495/jupm.2022.29908.4122
- میرباقری، سیدمحسن؛ و عبدی، اسماعیل. (۱۴۰۱). مفهوم شناسی حکمرانی مشارکتی. تهران، ایران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. <https://sid.ir/paper/1048196/fa>
- نادری، سید مجید. (۱۳۹۹). بعد عملکردی و سرمایه اجتماعی در فضاهای شهری تهران، مورد مطالعاتی: محله‌های سعادت‌آباد، نازی‌آباد و نارمک. معماری و شهرسازی آرمان شهر، ۱۳(۳۳)، ۲۵۵-۲۶۷. doi: 10.22034/aaud.2021.247081.2310

References:

- Abolfathi, M., & Ghanbari, L. (2019). Study of barriers and strategies to achieve good governance in Iran With an emphasis on social capital at the macro level. *Political Strategic Studies*, 8(29), 9-41. doi: 10.22054/qps.2019.22667.1649 [In Persian]
- Ahern, J. (2013). Urban landscape sustainability and resilience: The promise and challenges of integrating ecology with urban planning and design. *Landscape Ecology*, 28(6), 1203-1212. <https://doi.org/10.1007/s10980-012-9799-z>
- Arsia, B., & Saei, A. (2019). The impact of social capital of state on political development from point of view Tehranian citizens. *Bi-Quarterly Political Knowledge*, 15(1), 1-28. doi: 10.30497/pk.2019.2615 [In Persian]
- Asadzadeh, A., Fekete, A., Khazai, B., Moghadas, M., Zebardast, E., Basirat, M., & Kötter, T. (2023). Capacitating urban governance and planning systems to drive transformative resilience. *Sustainable Cities and Society*, 96, 104637. doi: 10.1016/j.scs.2023.104637
- Askarizadeh Ardestani, S., Zarabi, A., & Taghvaei, M. (2018). Examining the Status of Good Urban Governance Indicators in Arak City. *Journal of Geography and Regional Development*, 16(1), 309-335. doi: 10.22067/geography.v16i1.74544 [In Persian]
- B'en'e, C., Mehta, L., McGranahan, G., Cannon, T., Gupte, J., & Tanner, T. (2017). Resilience as a policy narrative: potentials and limits in the context of urban planning. *Climate and Development*, 10(2), 116-133. <https://doi.org/10.1080/17565529.2017.1301868>
- Babaei Morad, B. (2022). Evaluating the Performance of Urban Management within the Good Urban Governance Framework and its Relationship with the Quality of Urban Life and Social Capital. *Armanshahr Architecture & Urban Development*, 15(39), 227-238. doi: 10.22034/aaud.2022.202213.1994 [In Persian]
- Bolívar, M. P. R., & Meijer, A. J. (2015). Smart Governance: Using a Literature Review and Empirical Analysis to Build a Research Model. *Social Science Computer Review*, 34(6), 673-692. doi: 10.1177/0894439315611088
- Borie, M., Pelling, M., Ziervogel, G., & Hyams, K. (2019). Mapping narratives of urban resilience in the global south. *Global Environmental Change*, 54, 203-213. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2019.01.001>. August 2018.
- da Cruz, N. F., Rode, P., & McQuarrie, M. (2019). New urban governance: A review of current themes and future priorities. *Journal of Urban Affairs*. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07352166.2018.1499416>
- Doleh, F., Seyfollahi, S., & Zanjani, H. (2018). Impact of Social Capital on Good Governance (Case Study: Students of Islamic Azad University, Tehran Science and Research Branch). *Strategic Studies on Youth and Sports*, 17(40), 153-176 [In Persian]
- Eskandari Node, M., & Gholipour, Y. (2022). Assessing the Impact of Social Capital on Urban Resilience to Manage Natural and Human Risks the Case Study of Rasht City. *Sustainable city*, 5(2), 75-92. doi: 10.22034/jsc.2022.257176.1350 [In Persian]
- Evans, J., Karvonen, A., & Raven, R. (2017). *The Experimental City*. Routledge.
- Forouzangohar, H. (2022). Evaluating the Correlation between the Sense of Place and Social Capital in Urban Spaces of Tehran; Case Study: Saadatabad, Naziabad, and Narmak Neighborhoods. *Armanshahr Architecture & Urban Development*, 15(38), 283-294. doi: 10.22034/aaud.2022.210327.2054 [In Persian]
- Ghorbani, M., Avazpour, L., & Heydari, S. (2018). Appraising the Structural Characteristics of Social Capital of Local Beneficiaries Network in Keeping with Collaborative Natural Resource Governance (Pilot: Sarayan County, South Khorasan Province). *Journal of Range and Watershed Managment*, 71(1), 241-252. doi: 10.22059/jrwm.2017.203990.995 [In Persian]
- Guimarães, P. (2021). Business Improvement Districts: A Systematic Review of an Urban Governance Model towards City Center Revitalization. *Land*, 10(9), 922. doi: 10.3390/land10090922
- Harvey, D. (2003). The right to the city. *International Journal of Urban and Regional Research*, 27(4), 939-941.
- Huang, Y., Aguilar, F., Yang, J., Qin, Y., & Wen, Y. (2021). Predicting citizens' participatory behavior in urban green space governance: Application of the extended theory of planned behavior. *Urban For. Urban Greening*, 61, 127110. doi: 10.1016/j.ufug.2021.127110

- Jabareen, Y. (2013). Planning the resilient city: Concepts and strategies for coping with climate change and environmental risk. *Cities*, 31, 220–229. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2012.05.004>
- Karrholm, M., Nylund, K., & Prieto de la Fuente, P. (2014). Spatial resilience and urban planning: Addressing the interdependence of urban retail areas. *Cities*, 36, 121–130. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2012.10.012>
- Kazemian, G., barari, E., Sharif Zadeh, F., & Ghorbanizadeh, V. (2021). Developing the appropriate good urban governance model for metropolises of Iran and the integrated analysis of current situation (Case study: Mashhad). *Research and urban planning*, 12(44), 55-74. doi: 10.30495/jupm.2020.3969 [In Persian]
- Khatam, S., Ahmadi, S. A., & Khatam, M. (2022). Investigating the State of Good urban Governance in Tehran Metropolis. *Research Political Geography Quarterly*, 7(2), 1-24. doi: 10.22067/pg.2021.69157.1027 [In Persian]
- Leminen, S., Rajahonka, M., Westerlund, M., & Hossain, M. (2021). Collaborative innovation for sustainability in Nordic cities. *J. Cleaner Prod.*, 328, 129549. doi: 10.1016/j.jclepro.2021.129549
- Liu, L., & Xu, Z. (2018). Collaborative governance: A potential approach to preventing violent demolition in China. *Cities*, 79, 26–36. doi: 10.1016/j.cities.2018.02.019
- Maleki, S., Ārvin, M., & Bazrafkan, S. (2019). The role of good urban governance in the realization of the resilient city (A case study of Ahwāz city). *Urban Planning Knowledge*, 2(4), 1-18. doi: 10.22124/upk.2019.12195.1162 [In Persian]
- Mehri, M., & istgaldi, M. (2022). Investigating the effects of good urban governance on urban prosperity in Shiraz. *Geography and Human Relationships*, 5(1), 273-288. doi: 10.22034/gahr.2022.330647.1668 [In Persian]
- Mir Bagheri, S. M., & Abdi, I. (2022). The concept of participatory governance. Tehran, Iran: Islamic Council Research Center. <https://sid.ir/paper/1048196/fa> [In Persian]
- Mousavi, M., Ghaderi, R., Bayramzadeh, N., & Kamel Nia, R. (2022). Investigating the Feasibility of Good Urban Governance with Emphasis on Spatial Justice (Case Study: 5 Regions-Urmia). , (), -. doi: 10.30495/jupm.2022.29908.4122 [In Persian]
- Naderi, S. M. (2021). Functional Dimension and Social Capital in Urban Spaces of Tehran; Case Studies: Sa'adat Abad, Nazi Abad, and Narmak Neighborhoods. *Armanshahr Architecture & Urban Development*, 13(33), 255-267. doi: 10.22034/aud.2021.247081.2310 [In Persian]
- Neuhoff, R., Simeone, L., & Laursen, L. H. (2023). Forms of participatory futuring for urban sustainability: A systematic review. *Futures*, 154, 103268. doi: 10.1016/j.futures.2023.103268
- Nevens, F., Frantzeskaki, N., Gorissen, L., & Loorbach, D. (2013). Urban Transition Labs: co-creating transformative action for sustainable cities. *J. Cleaner Prod.*, 50, 111–122. doi: 10.1016/j.jclepro.2012.12.001
- Niitamo, A. (2024). On a critical walk: The politicisation of pedestrian planning as a tension in participatory planning. *Cities*, 149, 104968. doi: 10.1016/j.cities.2024.104968
- OECD. (2014). Climate Resilience in Development Planning: Experiences in Colombia and Ethiopia. <https://doi.org/10.1787/9789264209503-en>
- pourbehi, T., jafarinia, G., & Shamsoddini, A. (2022). Investigating the effect of social capital on sustainable urban development in Bushehr. *Geography (Regional Planning)*, 12(47), 200-217. doi: 10.22034/jgeoq.2022.306209.3317 [In Persian]
- Rakhshanasab, H. R., & Hosseiny, S. (2020). Assessment and Analysis of the Effect of Social Capital Components on Urban Development (Case Study: Zabol City). *Geographical Engineering of Territory*, 4(1), 173-157. doi: JGET-2007-1178 [In Persian]
- Rannow, S., Loibl, W., Greiving, S., Gruehn, D., & Meyer, B. C. (2010). Potential impacts of climate change in Germany-identifying regional priorities for adaptation activities in spatial planning. *Landscape and Urban Planning*, 98(3–4), 160–171. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2010.08.017>
- Rezaei, M., & Shamsoddini, A. (2019). Analysis of the relationship between urban good governance and social justice in urban areas (Case Study: City Ferdowsieh - the city Shahriyar). *Environmental Based Territorial Planning*, 12(45); 25-48. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.2676783.1398.12.45.2.8> [In Persian]
- Saei, A., Kabiri, A., Kasraei, M. S., & Sadeghi, H. (2011). Social capital and good governance: A cross-national comparative phase analysis from 2000-2008. *Iran's Social Issues* (Khwarazmi University

- Magazine), 2 (2 (new collection of special social science issue of the Faculty of Letters and Human Sciences), 4-63. SID <https://sid.ir/paper/387800/fa> [In Persian]
- Saraei, M.H., & Nouri, M. (2016). Evaluation of the tendency of the citizens of Neyriz towards participatory management with emphasis on the components of social capital. *Geography*, 15(54), 203-215. SID <https://sid.ir/paper/150156/fa> [In Persian]
- Sharbatian, M. H., Erfanian Ghasab, E., & Rezazadeh, M. (2018). The sociological study of the relationship between social capital and urban governance of citizens A case study of citizens aged 20 to 45 in the city of Qhaen .Partivipation and Social Development, 4(6), 107-133. <http://jpsd.hormozgan.ac.ir/article-1-127-fa.html> [In Persian]
- Song, K., Chen, Y., Duan, Y., & Zheng, Y. (2023). Urban governance: A review of intellectual structure and topic evolution. *Urban Governance*, 3(3), 169–185. doi: 10.1016/j.ugj.2023.06.001
- Taghipour, A. A., Mashayekhi, A., & Jafari, G. (2018). Investigating the Role of Social Capital in Good Urban Governance (Case Study: Semnan). *Quarterly Journals of Urban and Regional Development Planning*, 3(6), 145-168. doi: 10.22054/urdp.2020.48511.1167 [In Persian]
- Thomalla, F., Boyland, M., Johnson, K., Ensor, J., Tuhkanen, H., Swartling, Å. G., & Wahl, D. (2018). Transforming development and disaster risk. *Sustainability (Switzerland)*, (5), 10. <https://doi.org/10.3390/su10051458>
- UN (United Nations) 2019. World Urbanization Prospects: the 2018 revision. Department of Economic and Social Affairs Population Division, New York. <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-Report.pdf>
- UNISDR, & United Nations. (2015). In Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 - 2030. Third World Conference on Disaster Risk Reduction. Sendai, Japan, 14-18 March 2015. Geneva Switzerland <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-d isaster-risk-reduction-2015-2030>.
- United Nations. (2016). The Sustainable Development Goals Report
- White, I., & O'Hare, P (2014). From rhetoric to reality: Which resilience, why resilience, and whose resilience in spatial planning? *Environment and Planning C: Government and Policy*, 32(5), 934–950. <https://doi.org/10.1068/c12117>
- Williams, G., Omankuttan, U., Devika, J., & Aasen, B. (2018). Enacting participatory, gender-sensitive slum redevelopment? Urban governance, power and participation in Trivandrum, Kerala. *Geoforum*, 96, 150–159. doi: 10.1016/j.geoforum.2018.07.021
- Zhang, L., Chen, J., & Tochen, R. M. (2016). Shifts in governance modes in urban redevelopment: A case study of Beijing's Jiuxianqiao Area. *Cities*, 53, 61–69. doi: 10.1016/j.cities.2016.01.001
- Ziari, K., Yadollahnia, H., & yadollahnia, H. (2020). Urban Management Performance Analysis with Emphasis on Good Governance Indicators from the Citizen's Perspective (Case Study: Sari City). *Research and urban planning* , 11(40), 1-16. https://jupm.marvdasht.iau.ir/article_4004.html?lang=en [In Persian]